

Preken 13. s i treenighet

23. august 2015

Kapellan Elisabeth Lund

Hvem har ansvaret for å gi oss det vi trenger?

Hvem har ansvaret for å gi andre det de trenger?

Da Jesus gikk her på jorda sammen med disiplene sine, prøvde han å forberede dem på at han skulle dra fra dem, for så å komme tilbake en gang i fremtiden.

I Lukasevangeliet kan vi lese at han ber dem om å da være som tjenere som venter på sin herre når han skal komme hjem fra en bryllupsfest. Tjenere som står klare til å lukke opp så snart herren kommer og banker på. Vær forberedt, sier Jesus, hold dere våkne og hold lampene tent. Han ber dem om å fortsette med å være trofaste mot ham, også når han ikke er fysisk sammen med dem lenger.

Så kommer det som er søndagens prekentekest.

Det står skrevet i evangeliet etter Lukas i det 12. Kapittel:

Da spurte Peter: «Herre, er det oss du sikter til med denne lignelsen, eller gjelder den for alle?»

Herren svarte: «Hvem er da den tro og kloke forvalteren som herren vil sette over tjenestefolket sitt for å gi dem mat i rett tid?

Lykkelig er den tjeneren som herren finner i arbeid med dette når han kommer tilbake! Sannelig, jeg sier dere: Herren skal sette ham over alt han eier.

Men sett at denne tjeneren sier til seg selv: 'Det varer lenge før herren min kommer' og så gir seg til å slå tjenesteguttene og tjenestejentene og spise og drikke til han blir full.

Da skal tjenerens herre komme en dag han ikke venter og en time han ikke

kjenner, og hugge ham ned og la ham dele skjebne med de vantro.

En tjener som kjenner sin herres vilje og likevel ikke steller i stand eller gjør det herren vil, han skal få mange slag.

Men en som ikke kjenner den og gjør det som fortjener slag, skal slippe med færre.

Av den som har fått mye, skal det ventes mye, og av den som mye er betrodd, skal det kreves desto mer.

Slik lyder Herrens ord

Hvem har ansvaret? Peter lurte på det. Hvem er disse tjenerne som skal være våkne. Er det bare disiplene, eller er det alle?

Jesus svarer med en ny lignelse som forteller om at alle har ansvar, men det er noen det forventes mer av enn andre.

Vi som lever i et samfunn der vi ikke slår som en straff, kan få litt bakoversveis av denne bibelteksten som forteller om å få mange eller færre slag som straff.

Men Jesus bruker et bilde fra en setting som disiplene var kjent med, og fra en straffeordning som var vanlig på den tida. Det kan for eksempel ha vært en gård med mange tjenere og en herre, eller bonde som eier gården. Hvis bonden måtte reise bort, gav han gjerne ansvaret til en av tjenerne som da skulle gå inn i bondens oppgaver med å lede og sørge for de andre. En oikonomos, som det står på gresk. Det betyr husholder, en som har ansvar for husholdningen. (Økonom kommer fra det samme ordet). I den norske teksten er det oversatt til forvalter.

Hvis denne forvalteren sørger godt for gården og de andre tjenerne, mens bonden er borte, vil bonden gi ham enda mer ansvar når han kommer tilbake.

Forvalteren blir forfremma.

Men hvis forvalteren ikke bryr seg om hvordan bonden vil at gården skal drives, hvis han heller begynner å slå de andre tjenerne, spise all maten alene og drikke

seg full på jobben. Da får han slag som straff og blir kasta ut. En arbeidsgiver i dag ville vel politianmeldt ham og gitt ham sparken.

Jesus ber oss om å være gode forvaltere. Gode husholdere her på jorda, til han kommer tilbake. Og det er ikke etter hans vilje å slå de vi har ansvar for, eller bruke alle ressursene på oss selv, eller å la oss sløve ned på en sånn måte at vi ikke kan bidra med det vi er gitt evne og mulighet til å gjøre.

Vi har ansvaret for å gi andre det de trenger.

Jesus er streng i prekenteeksten i dag, men har dere lagt merke til hvor mye omsorg som ligger i det spørsmålet prekenteeksten innledes med: Hvem er da den tro og kloke forvalteren som herren vil sette over tjenestefolket sitt **for å gi dem mat i rett tid?**

Det er der det begynner, i Guds omsorg for oss mennesker, og ønske om at vi skal ha det bra. At vi skal få mat i rett tid. Han vil at alle skal ha det de trenger, og til det trenger han gode forvaltere. Han trenger trofaste medarbeidere som klarer å se andres behov og som er villige til å gi. Til å lede godt og til å tjene andre.

Jesus viser alltid omsorg. Han er en Gud som bøyer seg ned og vasker føttene våre. Samtidig er han en Gud som slår hardt ned på urett og undertrykkelse. For omsorg og myndighet kan nemlig være to sider av samme sak. Det kreves noen ganger myndighet for å vise omsorg.

Vi vil være en diakonal kirke, en kirke som lever ut Guds omsorg for mennesker. Da må vi også være myndige og strenge, noen ganger, når vi kjemper for menneskeverd og miljøvern. For rettferdighet og fred.

Gud vil at vi skal forvalte hans skaperverk, og alle de ressursene vi er gitt, på en god måte for alle mennesker. Og han vil vi skal forvalte budskapet om nåden og Guds kjærligheten, at vi skal være med på å spre det gode budskapet i ord og

handling.

At vi ikke skal la oss sløve ned, men at vi skal holde oss våkne.

Jesus er streng i den teksten vi hører i dag, og for noen kan det være en hjelp til våkne. Til å se at det er alvor.

Men det er ofte noen som blir litt redde når noen er strenge. Jeg kan ihvertfall bli det noen ganger. Man kan bli redd for om man er bra nok. Og når vi hører bare denne teksten kan noen bli usikre på om man er frelst, når man ikke alltid klarer å leve sånn man burde.

I sta ble Stine døpt. Ho ble tatt imot som Guds barn og tatt inn i Guds rike. Hun kan være trygg på at hun er hos Gud.

Når vi blir døpt møter vi Guds nåde. Dåpen er et sakrament, et nådemiddel. Det betyr at vi blir gitt fellesskapet med Gud, vi får tilgivelse og frelse, helt gratis. Og Bibelen er full av meldinger om at vi er frelst av nåde. Vi kan ikke gjøre oss fortjent til det. Frelsen har ikke med gjerningene våre å gjøre. “For av nåde er dere frelst, ved tro”, skriver Paulus i Efeserbrevet .

Og et par kapitler senere finner vi det Hilde leste i sta om Kristi kropp: “vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet og i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus. Ut fra ham blir hele kroppen sammenføyd og holdt sammen av hvert bånd og ledd, alt etter den oppgave hver enkelt har fått tilmålt, så kroppen vokser og bygges opp i kjærlighet”.

Gjennom dåpen og troen blir vi satt inn i en ny sammenheng. Vi er Jesu kropp på jorda, og han er hodet. Når vi vil høre til hos Jesus, er vi en del av kroppen. Og så skal vi sammen leve ut hans kjærlighet. Jesus er vår Herre, den som skal lede oss. Og vi er like forskjellige som de ulike kroppsdelene på en kropp er. Vi har alle fått våre evner og anlegg og personligheter, men alle har vi noe å forvalte. Noe vi kan bruke til det gode.

Verden er full av oppgaver. Noen har mulighet til å reise til andre land og bidra der, men det er også mulig å bidra med å kjempe for en mer rettferdig verden her hjemmefra.

Men kanskje de aller fleste har sin hovedoppgave i sitt eget nærmiljø.

Noen kan tale andres sak, andre kan gi mer praktisk hjelp.

Vi er alle forskjellige og har ulike evner og muligheter til å bety noe for andre.

Det er en mann som har betydd mer for meg enn jeg tror han noen gang fikk vite. Han er død for mange år siden, og jeg ble kjent med ham da jeg var ung student i Oslo. Jeg har lyst å fortelle litt om ham.

Rolv hadde vært ute en vinternatt før, bokstavelig talt. Mange trodde nok han var en uteligger, for han så sånn ut, og det var ikke det at det var så nøye for ham om han sov ute eller inne. Han hadde Oslos lengste skjegg og snilleste øyne. Og det var så lenge siden han hadde gredd seg at håret var som to tjukke dreads, eller sånne tova fletter.

Han hadde nok lukta bedre en gang, og han gikk alltid i de samme klærne.

Kort fortalt var hans historie at han hadde vært sjømann og lykkelig gift med sin Kristine. Åtte år før jeg traff ham, døde Kristine og Rolv flytta inn i en liten leilighet. Den var blitt full av søppel etterhvert, og da noen skulle hjelpe ham å rydde fant de to uåpna koffertar i bønn. De to han hadde flytta inn med mange år tidligere.

Rolv var en mann i sorg. Han gav opp da kona døde.

Men for meg ble han den bestefaren jeg ikke hadde. En bestefar som gav meg masse oppmerksomhet. Jeg opplevde at han så meg. Han hadde alltid tid og masse humor. Vi gikk mye rundt omkring i Oslo sammen, for det var bare noen få steder han fikk lov å komme inn. Og vi snakka om livet, og han fortalte meg om byens historie.

Og så var han litt Robin Hoodaktig. Han stjal roseknopper fra buskene utenfor

Stortinget, og i slottsparken. Og fylte lommene sine. Og alle han likte fikk en roseknopp eller to.

Jeg var mye på gata for Kirkens Bymisjon i sommerhalvåret på den tida, og jeg vet ikke hvor mange ganger Rolv kom nedover Karl Johan og gav meg en roseknopp og en klem når jeg trengte litt oppmuntring. Han gav meg mat i rett tid.

Jeg har tenkt på etterpå at han kanskje trodde at jeg var så mye sammen med ham for å være snill. Jeg tror aldri jeg fikk sagt skikkelig hvor mye det han gav betydde for meg, og hvor glad jeg var for at han hadde så mye tid til å være sammen med meg.

Jeg tror det kan være sånn ganske ofte. Noe av det vi gir kan bety mye mer enn vi vet, og vi kan ha vondt for å få sagt hvor mye det betyr for oss det vi får av andre.

Hva ser vi at menneskene rundt oss bidrar med?

Husker vi på å fortelle dem det?

Det handler om å hjelpe hverandre til å forvalte det vi har. Oppmuntre hverandre til å spre det gode. Vi er en kropp.

Vi er forvaltere for Gud. Vi skal bruke det vi har fått til det gode, og spre ut Guds omsorg for det han har skapt.

Vi har et ansvar for å gi mat i rett tid.

Og for å gi, må vi ta imot. Jesus sa at han ikke kom til jorda for å la seg tjene, men for selv å tjene. Jesus vil være vår tjener, og gi oss det vi trenger. Han vil gi oss mat i rett tid.

I dag er nattverdbordet dekket. Det er et nådemiddel. Der kan vi få ta imot Jesus og hans kjærlighet til oss, og så kan vi gå ut og oppsøke andre som trenger mat. Eller en roseknopp.

Amen